

Notitie Reikwijdte en Detailniveau,
m.e.r. bestemmingsplannen buitengebied
en acht kernen in Borger-Odoorn

BügelHajema

Plek voor ideeën

**Notitie Reikwijdte en Detailniveau,
m.e.r. bestemmingsplannen buitengebied
en acht kernen in Borger-Odoorn**

Inhoud

Notitie

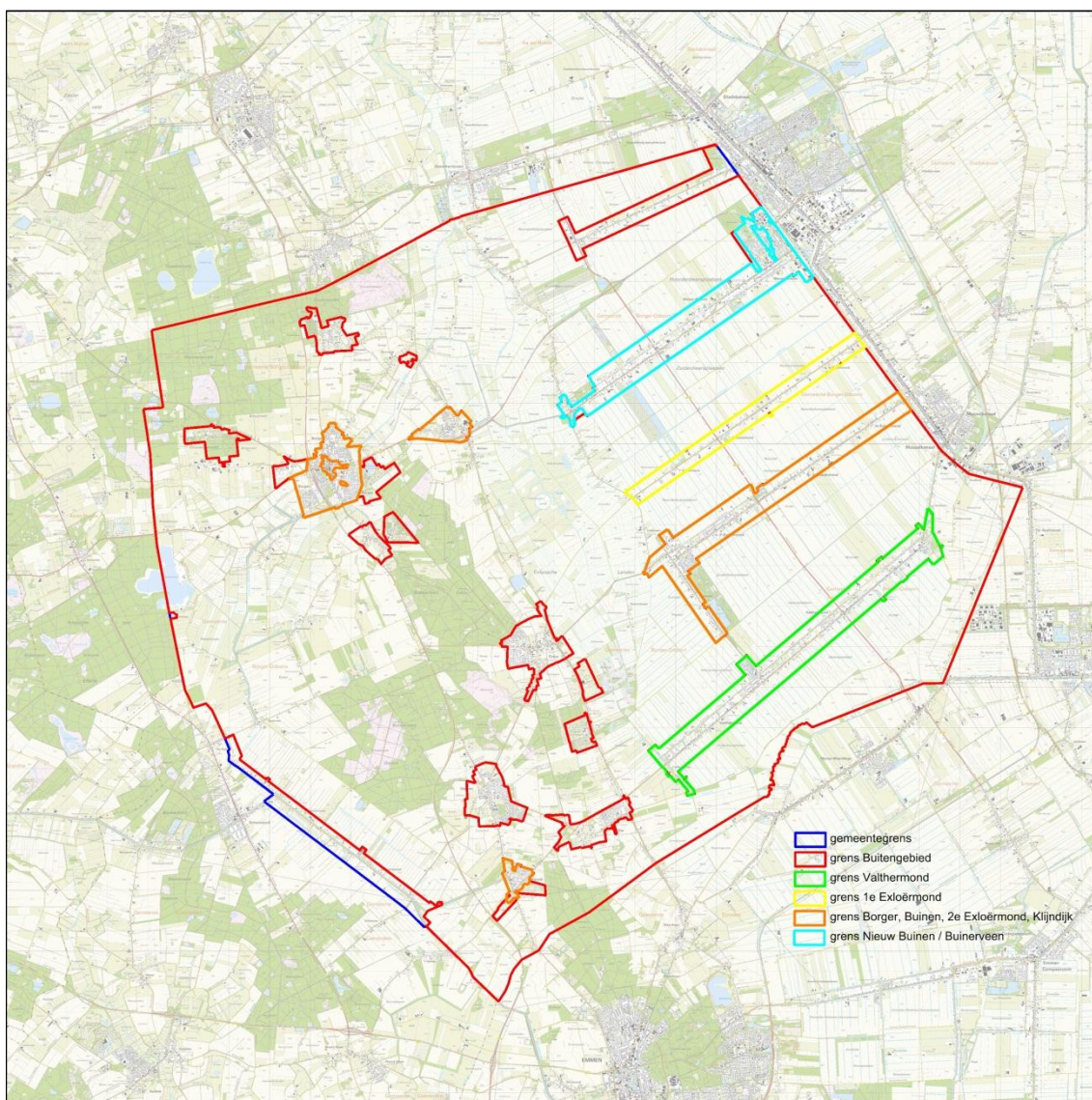
3 november 2015

Projectnummer 030.00.01.27.00

Ideeën voor een plek

Overzichtskaart

Plangebied MER gemeente Borger-Odoorn

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding	7
1.2	Doel Notitie	8
1.3	M.e.r. voor plannen	8
1.4	Begrippen	8
1.5	Doel m.e.r	9
1.6	Bevoegd gezag en initiatiefnemer	9
1.7	Procedure	9
1.8	Inspraak en advisering Commissie m.e.r.	10
2	Reikwijdte en detailniveau	11
2.1	Reikwijdte	11
2.1.1	Plangebied, onderzoeksgebied en planperiode	11
2.1.2	Referentiesituatie	11
2.1.3	Voornemen	12
2.1.4	Alternatieven	15
2.2	Detailniveau en te onderzoeken milieuaspecten	15
2.2.1	Beoordelingskader	15
2.2.2	Passende beoordeling/natuur	16
2.2.3	Effect beperkende maatregelen	17

Inleiding

1.1

Aanleiding

De gemeente Borger-Odoorn is voornemens een nieuw bestemmingsplan vast te stellen voor het buitengebied. Voorafgaand aan het voorontwerpbestemmingsplan is een Nota van Uitgangspunten opgesteld.

De Nota van Uitgangspunten bevat een aantal beleidsuitspraken die van belang zijn in relatie tot milieueffectrapportage:

- schaalvergroting in de landbouw;
- hergebruik van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen;
- recreatieve ontwikkelingsmogelijkheden;
- uitbreidingsmogelijkheden van niet-agrarische bedrijven.

Hiermee kan het bestemmingsplan het kader gaan vormen voor mogelijke m.e.r.-(beoordeling)plichtige activiteiten. Daarmee is het noodzakelijk om een planMER op te stellen voor het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied.

Daarnaast is de gemeente Borger-Odoorn voornemens vier bestemmingsplannen vast te stellen voor een aantal kernen, te weten:

- Valthermond;
- Nieuw-Buinen/Buinerveen;
- 1^e Exloërmond;
- Borger/Buinen/2^e Exloërmond/Klijndijk.

Deze bestemmingsplannen maken een aantal activiteiten mogelijk die mogelijk m.e.r.-(beoordeling)plichtig zijn. Dit betreft:

- schaalvergroting in de landbouw;
- hergebruik van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen;
- woningbouw;
- uitbreidingsmogelijkheden op bedrijventerreinen.

Voor zover de bovengenoemde bestemmingsplannen ontwikkelingen toestaan die mogelijk significant negatieve effecten zullen hebben op een of meerdere Natura 2000-gebieden (gelegen binnen of buiten de gemeente), dan zal tevens een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 moeten worden uitgevoerd. Wanneer op basis van de Natuurbeschermingswet 1998 een passende beoordeling moet worden uitgevoerd, dan dient op grond van de Wet milieubeheer ook een plan-m.e.r. te worden doorlopen.

Besloten is om één gecombineerd planMER op te stellen voor het bestemmingsplan Buitengebied Borger-Odoorn en de vier bestemmingsplannen voor

respectievelijk Valthermond, Nieuw-Buinen/Buinerveen, 1e Exloërmond en Borger/Buinen/2e Exloërmond/Klijndijk.

Het planMER zal te zijner tijd ter inzage worden gelegd bij elk van de ontwerpbestemmingsplannen.

1.2

Doel Notitie

Voordat een planMER wordt opgesteld voor het bestemmingsplan Buitengebied en voor de vier bestemmingsplannen voor de kernen moet kennis worden gegeven van dit voornemen om een MER en (indien aan de orde) een passende beoordeling op te stellen voor het bestemmingsplan Buitengebied. Zie hiervoor de volgende paragraaf onder kopje Procedure. Deze voorliggende notitie helpt daarbij. Ten behoeve van de stappen 1 tot en met 3 (onder Procedure) is deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau opgesteld. De notitie is weliswaar vormvrij, maar dient voldoende informatie te bevatten zodat de adviseurs en belanghebbenden redelijkerwijs begrijpen wat de inhoud en de opzet van het op te stellen MER gaat worden.

1.3

M.e.r. voor plannen

Per 1 juli 2010 is de nieuwe regelgeving omtrent de m.e.r. in werking getreden. Vanaf deze datum wordt er onderscheid gemaakt tussen een beperkte en een uitgebreide m.e.r.-procedure. In dit geval zal de uitgebreide procedure van toepassing zijn. Deze is namelijk van toepassing op onder andere plannen, zoals bestemmingsplannen, structuurvisies et cetera.

1.4

Begrippen

In deze notitie worden de volgende begrippen gehanteerd:

- m.e.r.: milieueffectrapportage, de procedure;
- m.e.r. voor plannen (plan-m.e.r): de m.e.r.-procedure voor plannen die een kader stellen voor m.e.r.-(beoordeling)plichtige activiteiten. Hiervoor geldt altijd de uitgebreide procedure;
- m.e.r. voor besluiten (Besluit m.e.r): procedure voor besluiten die bij de wet m.e.r.-plichtig zijn, afhankelijk van het project en de ligging is een beperkte of uitgebreide procedure aan de orde;
- MER: milieueffectrapport (het rapport).

Een plan-m.e.r. is verplicht voor:

- Plannen op het terrein van landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme, ruimtelijke ordening en grondgebruik, waarin activiteiten worden aangewezen of overwogen, die zijn opgenomen in de bijlage van het Besluit m.e.r.
- Plannen waarvoor een passende beoordeling is vereist op grond van de Natuurbeschermingswet 1998.

Daarbij moet het in beide gevallen wel gaan om een wettelijk of bestuursrechtelijk voorgeschreven plan. Het bestemmingsplan Buitengebied en de vier bestemmingsplannen voor de kernen zijn wettelijk voorgeschreven plannen.

1.5

Doel m.e.r

De m.e.r. is bedoeld om bij de voorbereiding van het bestemmingsplan de verwachte milieueffecten, die van belang zijn voor de besluitvorming, in beeld te brengen. De plan-m.e.r. is gekoppeld aan het bestemmingsplan dat kaderstellend is voor eventuele concrete projecten of activiteiten met mogelijk belangrijke nadelige milieugevolgen voor de omgeving. Dit kan betekenen dat in eerste instantie voor het bestemmingsplan Buitengebied en voor een of meer van de vier bestemmingsplannen voor de kernen een planMER moet worden opgesteld en dat in een later stadium activiteiten/projecten die uit deze bestemmingsplannen voortvloeien en waaraan besluiten zijn gekoppeld, zoals vergunningen, alsnog project-m.e.r.-(beoordeling)plichtig zijn.

1.6

Bevoegd gezag en initiatiefnemer

De gemeenteraad van de gemeente Borger-Odoorn is zowel de initiatiefnemer als het bevoegd gezag.

1.7

Procedure

Voor bestemmingsplannen moet de uitgebreide procedure te worden doorlopen. Deze procedure ziet er als volgt uit:

1. openbare kennisgeving van het voornemen en de ter inzage legging van deze Notitie reikwijdte en detailniveau door het bevoegd gezag;
2. raadpleging van wettelijke adviseurs en betrokken bestuursorganen over reikwijdte en detailniveau;
3. verplicht de mogelijkheid bieden om zienswijzen te laten indienen op het voornemen;

4. indien gewenst vrijwillig advies inwinnen bij de Commissie-m.e.r. (de gemeente heeft ervoor gekozen geen vrijwillig advies aan te vragen, vanwege het feit dat vanaf het begin van het proces aandacht is voor het opstellen van het MER, waardoor de milieufweging een centrale plek heeft in het opstellen van de bestemmingsplannen. Ook zijn er planningtechnische overwegingen die ertoe hebben geleid dat is afgezien van het vragen van advies aan de Commissie m.e.r.);
5. opstellen planMER;
6. openbare kennisgeving van het ter inzage leggen van het planMER gelijktijdig met het ontwerpbestemmingsplan om de mogelijkheid te bieden zienswijzen in te dienen en het planMER en bestemmingsplan toezenden aan wettelijke adviseurs en de Commissie-m.e.r.;
7. vrijwel direct na de afloop van de ter inzage legging zal de Commissie-m.e.r. het toetsingsadvies aanleveren;
8. bekendmaking en mededeling van de vaststelling van het plan en de verantwoordingsplicht hoe daarbij het MER is betrokken;
9. evaluatie.

De voorliggende notitie zal een rol vervullen in de stappen 1, 2 en 3. Een ieder kan op deze wijze een zienswijze indienen op het voornemen. Tevens wordt de notitie voorgelegd aan de wettelijke adviseurs en de te raadplegen bestuursorganen.

1.8

Inspraak en advisering Commissie m.e.r.

Het bevoegd gezag publiceert, na goedkeuring, het planMER samen met de ontwerpbestemmingsplannen (gefaseerd) en legt deze stukken zes weken ter inzage. Een ieder kan in deze periode een reactie geven op het planMER en de ontwerpbestemmingsplannen. Het bevoegd gezag neemt de reacties in de verdere bestemmingsplanprocedure mee.

De in het kader van deze Notitie Reikwijdte en Detailniveau benaderde betrokken bestuurlijke partijen en adviseurs worden apart aangeschreven voor een reactie op het planMER.

De Commissie-m.e.r. is een onafhankelijk adviserende organisatie en heeft formeel in de uitgebreide procedures (plan-m.e.r.) een toetsende en adviserende rol als het gaat om plannen.

Het is niet verplicht de Commissie-m.e.r. te laten adviseren over de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Zoals aangegeven in paragraaf 1.7 onder punt 4 is hiervoor dan ook niet gekozen. De Commissie-m.e.r. moet het planMER wel toetsen. De Commissie-m.e.r. zal in voorliggend geval in stap 7 worden aangeschreven met het verzoek het MER voor het ontwerpbestemmingsplan Buitengebied en de ontwerpbestemmingsplannen voor de kernen te toetsen.

Reikwijdte en detailniveau

2

2.1

Reikwijdte

2.1.1

Plangebied, onderzoeksgebied en planperiode

Het plangebied van het planMER omvat het plangebied van het bestemmingsplan:

- Buitengebied
- Valthermond
- Nieuw-Buinen/Buinerveen
- 1^e Exloërmond
- Borger/Buinen/2^e Exloërmond/Klijndijk

Dit betekent dat het plangebied in beginsel alle gronden in het landelijk gebied van de gemeente betreft plus de gronden van de bebouwde kom van een aantal dorpen in de gemeente Borger-Odoorn.

De (meeste) verblijfsrecreatierterreinen zijn in afzonderlijke, actuele bestemmingsplannen opgenomen en deze terreinen maken dus geen onderdeel uit van het plangebied van het planMER.

Omdat enkele milieueffecten van ontwikkelingen binnen het plangebied ook buiten het plangebied, en gezien de ligging van de gemeente Borger-Odoorn, ook landsgrensoverschrijdend kunnen plaatsvinden, kan een deel van het onderzoeksgebied ook buiten het plangebied liggen. Het onderzoeksgebied is dan ook afhankelijk van het te onderzoeken milieuonderdeel en de hiervoor te verwachten milieueffecten.

Bestemmingsplannen worden in beginsel voor een periode van tien jaar vastgesteld. Uitgangspunt is dat de bestemmingsplannen in 2016 worden vastgesteld. Hiermee is het zogenoemde 'zichtjaar' van het onderzoek in het MER 2026.

2.1.2

Referentiesituatie

De referentiesituatie wordt opgesteld om de milieueffecten van het voorname en de mogelijke alternatieven te kunnen beoordelen en vergelijken.

Hierbinnen zal nader onderscheid worden gemaakt in:

- a. De huidige situatie
Hierbij gaat het om de feitelijke situatie.
- b. Autonome ontwikkeling
De autonome ontwikkeling is de ontwikkeling die zeker plaats zal vinden binnen de bestaande mogelijkheden en geldende wet- en regelgeving.

2.1.3

Voornemen

Op grond van de Wet milieubeheer moet in het planMER ook "een beschrijving van de gevolgen voor het milieu, die de voorgenomen activiteit, onderscheidenlijk de beschreven alternatieven kunnen hebben" worden opgenomen.

Het uitgangspunt van het voornemen is dat alle mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, worden gebruikt; ook de mogelijkheden die op grond van afwijkingen en wijzigingen zijn toegestaan.

De volgende activiteiten zoals ze genoemd worden in de bijlagen C en D van het besluit m.e.r. in relatie tot alle mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, komen in ieder geval in het MER aan de orde.

1. Veehouderij

	Buitengebied	Dorpen
Bouwvlak bij recht	<ul style="list-style-type: none">- Alle agrarische bedrijven 1,5 ha dan wel bestaand (indien groter)- Agrarische bedrijven in landbouwgebied-plus 2 ha mits wordt voldaan aan kwaliteitsnotitie agrarische erven in het buitengebied- Geen nieuwe intensieve tak bij grondgebonden bedrijven- Vergroting bestaande intensieve tak bij afwijking mogelijk mits deze ondergeschikt blijft- Geen uitwisseling akkerbouw, grondgebonden veehouderij en intensieve veehouderij	<ul style="list-style-type: none">- Alle agrarische bedrijven 1,5 hectare, dan wel bestaand (indien groter)- Geen nieuwe intensieve tak bij grondgebonden bedrijven- Vergroting bestaande intensieve tak bij afwijking mogelijk, mits deze ondergeschikt blijft- Geen uitwisseling akkerbouw, grondgebonden veehouderij en intensieve veehouderij

	Buitengebied	Dorpen
Uitbreiding bouwvlak	<ul style="list-style-type: none"> - Grondgebonden veehouderij- en akkerbouw tot 2 ha via een wijzigingsbevoegdheid - Intensieve veehouderij alleen ten behoeve van dierenwelzijn en/of milieuwinst - Mestbassins en - silo's buiten het bouwvlak via afwijking van de bouwregels; geldt niet voor gronden t.p.v. 'Waarde - Cultuurhistorie 1 en 2' en 'overige zone - handhaven openheid' 	<ul style="list-style-type: none"> - Grondgebonden veehouderij- en akkerbouw tot 2 ha via een wijzigingsbevoegdheid, alleen naar achteren (conform het bestemmingsplan Odoornerveen); - Intensieve veehouderij alleen ten behoeve van dierenwelzijn en/of milieuwinst - Geen mestbassins en - silo's buiten het bouwvlak
Verdere vergroting	n.v.t.	n.v.t.
Verplaatsing	<ul style="list-style-type: none"> - Intensieve veehouderij naar Tweederde weg Zuid tussen Nieuw-Buinen en 1^e Exloermond via wijzigingsbevoegdheid 	n.v.t.
Nieuwvestiging	n.v.t.	n.v.t.
Bouwregels	<ul style="list-style-type: none"> - Goot- en bouwhoogte bedrijfsgebouwen 5,5 en 14 m bij recht - Boog- en serrestallen via afwijking bouwregels - Tweede bedrijfswoningen via afwijking bouwregels - Ruimte voor Ruimte-regeling voor bouw van een compensatiewoning 	<ul style="list-style-type: none"> - Goot- en bouwhoogte bedrijfsgebouwen 4,5 en 9 m bij recht - Bij afwijking respectievelijk 5,5 en 12 m

3. Glastuinbouw

Nieuwvestiging van glastuinbouwbedrijven is niet mogelijk. Bestaande kwekerijen krijgen wel de mogelijkheid om de bestaande oppervlakte aan teeltondersteunende kassen beperkt uit te breiden.

4. Recreatie/kamperen bij de boer

	Buitengebied	Dorpen
Kleinschalig kamperen	<ul style="list-style-type: none"> - Via afwijking kleinschalig kampeerterrein met max. 25 standplaatsen op bouwpercelen > 5.000 m², met uitzondering van de Hondsrug ('waarde - cultuurhistorie 1') 	n.v.t.
Bed & breakfast	<ul style="list-style-type: none"> - Via afwijking algemene gebruiksregels max. 75 m² in hoofdgebouw (bedrijfs)woning 	<ul style="list-style-type: none"> - Via afwijking gebruiksregels in hoofdgebouw (bedrijfs)woning

	Buitengebied	Dorpen
Recreatieappartement	- Via afwijking max. 50 m ² in bestaand vrijstaand bijgebouw bij (bedrijfs)woning	N.v.t.

5. Functiewijzigingen

In alle bestemmingsplannen kunnen ten behoeve van de leefbaarheid onder voorwaarden functiewijzigingen plaatsvinden naar wonen, niet-agrarische bedrijvigheid en hergebruik van vrijkomende agrarische bebouwing.

6. Woningbouw

In de dorpen is een aantal locaties waar bij recht of via een wijzigingsbevoegdheid woningen kunnen worden gebouwd. Dit betreft overwegend inbreidingslocaties.

7. Uitbreiding niet-agrarische bedrijven/bedrijven op bedrijventerreinen

	Buitengebied	Dorpen
Niet-agrarische bedrijvigheid	- Uitbreiding mogelijk waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen niet-agrarisch (10%) en agrarisch-aanverwant (20%)	n.v.t.
Bedrijventerreinen	- Op het bestaande bedrijventerrein Kavelingen bij Valthermond is nog ontwikkelingsruimte aanwezig	- Op enkele bestaande bedrijventerreinen (zoals Nieuw-Buinen) is nog ontwikkelingsruimte aanwezig

Daarnaast zal in het MER aandacht zijn voor mestvergistings. Mestvergistings is weliswaar geen activiteit die voorkomt op de C en D lijst van het besluit m.e.r., gezien de mogelijke effecten al dan niet in relatie/combinatie met overige agrarische activiteiten zal in het MER hieraan aandacht worden besteed.

In het MER wordt gemotiveerd beschreven welke van bovenstaande activiteiten in de volle breedte aandacht krijgen en welke activiteiten naar verwachting minder relevant zijn als het gaat om het genereren van effecten. De mate waarin naar verwachting effect zullen optreden is namelijk sterk afhankelijk van de regels (voorwaarden en omvang) die ten behoeve van de betreffende activiteit worden opgenomen in de bestemmingsplannen.

Naar verwachting zullen vooral de omvang en effecten van de onder punt vier tot en met zeven genoemde activiteiten minder relevant zijn dan de onder één genoemde agrarische activiteiten.

2.1.4

Alternatieven

Voordat er alternatieven voor het voornemen worden uitgewerkt, is het wenselijk om inzicht te krijgen in de milieueffecten van het voornemen in zijn meest maximale vorm (worst-case). Op basis van die uitkomsten zal vervolgens worden bepaald waar sturing of aanscherping van de ontwikkelingsmogelijkheden in het bestemmingsplannen nodig is om onwenselijke milieueffecten te voorkomen of te beperken.

De alternatieven worden op de volgende manier uitgewerkt:

1. De milieueffecten van het voornemen worden in beeld gebracht.
2. Op basis van de milieueffecten van het voornemen wordt bepaald waar sturing van de ontwikkelingsmogelijkheden op grond van de bestemmingsplannen nodig is om niet wenselijke milieueffecten te voorkomen of te beperken.
3. In overleg tussen de gemeente en adviseurs wordt bepaald welke sturing van de ontwikkelingsmogelijkheden mogelijk en wenselijk is.
4. Op basis hiervan wordt besloten of er een of meer alternatieven worden uitgewerkt, waarbij niet wenselijke milieueffecten van het voornemen worden voorkomen of worden beperkt¹. Vervolgens worden de milieueffecten van het alternatief of de alternatieven bepaald.

2.2

Detailniveau en te onderzoeken milieuaspecten

2.2.1

Beoordelingskader

De milieueffecten worden vooral op de schaal van de gemeente beoordeeld. Onderwerpen die bij het verlenen van afzonderlijke (omgevings)vergunningen worden beoordeeld, worden niet in het planMER opgenomen.

Op basis van het voornemen van de gemeente kunnen verschillende milieueffecten op verschillende milieuaspecten worden verwacht. In tabel 1 staat aangegeven op welke aspecten de eventuele realisatie van de verschillende activiteiten (zie paragraaf 2.1), voor zover nu bekend, effect kunnen hebben (positief of negatief).

¹ Wanneer geen sprake is van niet wenselijke milieueffecten van het voornemen zal worden bepaald of het uitwerken van een alternatief toch wenselijk is. Aangezien ook in die situatie het bestemmingsplan nog steeds kaderstellend is voor m.e.r.(beoordelings)plichtige activiteiten blijft de m.e.r.-plicht bestaan.

Niet alle activiteiten zullen echter effect hebben op de verschillende aspecten. Dit zal in het planMER worden beschreven.

In het planMER worden sommige aspecten uitgesplitst in deelaspecten. Het aspect 'water' kan bijvoorbeeld worden beoordeeld op:

- kwaliteit oppervlaktewater;
- uitspoeling nutriënten;
- grondwater.

Kortom, de tabel geeft, voor zover nu in te schatten, (een aanzet tot) het beoordelingskader waarop de effectbepaling zal worden gebaseerd.

Tabel 1: te onderzoeken milieuaspecten

Aspecten
Bodem
Water
Natuur
Landschap en cultuurhistorie
Geur
Ammoniak
Geluidhinder
Luchtkwaliteit
Licht
Gezondheid
Klimaat

De effecten van de activiteiten die op basis van de bestemmingsplannen mogelijk kunnen zijn, worden vergeleken met de referentiesituatie en beoordeeld middels een expert judgement. Dit houdt in dat de effecten van de mogelijkheden die de op te stellen bestemmingsplannen bieden ten opzichte van de referentiesituatie kwalitatief worden vastgesteld.

Met betrekking tot ammoniak, luchtkwaliteit en geur zal de beoordeling kwantitatief plaatsvinden.

2.2.2

P a s s e n d e b e o o r d e l i n g / n a t u u r

Zoals aangegeven in hoofdstuk 1, zijn plannen die op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 een passende beoordeling nodig hebben m.e.r.-plichtig. Een passende beoordeling is aan de orde indien één of meerdere activiteiten die in een plan worden voorzien, significante gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied.

In het kader van het bestemmingsplan wordt middels een Voortoets bepaald of een significant effect op voorhand is uit te sluiten. Indien dit niet het geval is, wordt door middel van een passende beoordeling en een plan-m.e.r. nader ingegaan op de mogelijke effecten van met name ammoniak op de omliggende (relevante) Natura 2000-gebieden. Tevens zal aandacht worden besteed aan de

wijze waarop hiermee in de besluitvorming omtrent de bestemmingsplannen zal worden omgegaan.

2.2.3

Effect beperkende maatregelen

Als gevolg van de Wet modernisering m.e.r. is in de Wet milieubeheer de verplichting opgenomen om een beschrijving op te nemen in het MER van de maatregelen om belangrijke nadelige gevolgen op het milieu van de activiteit te voorkomen, te beperken of zoveel mogelijk teniet te doen.

Afhankelijk van de resultaten van het onderzoek wordt in het MER een beschrijving gegeven van de mogelijke maatregelen die kunnen worden genomen om de effecten te beperken. Indien aan de orde, wordt gekeken hoe (een deel van) de betreffende maatregelen kunnen worden opgenomen in de regels van de bestemmingsplannen.

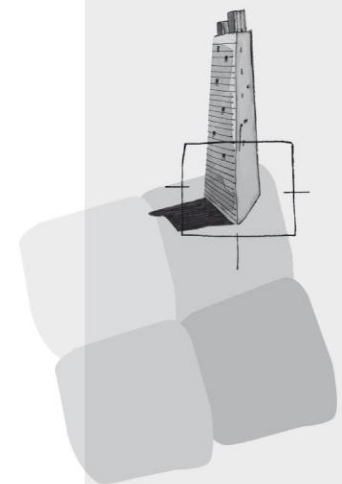
Colofon

Opdrachtgever
Gemeente Borger-Odoorn

Rapport
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
De heer drs. R.H. Schipper
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
030.00.01.27.00

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort